

EURÓPSKY PARLAMENT

2004

2009

Dokument na schôdzu

29.8.2007

B6-0327/2007

NÁVRH UZNESENIA

ktorý na základe vyhlásenia Komisie

v súlade s článkom 103 ods. 2 rokovacieho poriadku

predkladajú Martin Schulz, Linda McAvan, Stavros Lambrinidis, Manuel Medina Ortega, Guido Sacconi, Paulo Casaca, Constanze Angela Krehl, María Sornosa Martínez, Stavros Arnaoutakis, Katerina Batzeli, Panagiotis Beglitis, Maria Matsouka, Marilisa Xenogiannakopoulou, Nikolaos Sifunakis, Evangelia Tzampazi a Catherine Anita Neris

v mene Socialistickej skupiny v Európskom parlamente

o prírodných katastrofách a nezvyčajných požiaroch, ktoré toto leto postihli Grécko

Uznesenie Európskeho parlamentu o prírodných katastrofách a nezvyčajných požiaroch, ktoré toto leto postihli Grécko

Európsky parlament,

- so zreteľom na články 2, 6 a 174 Zmluvy o ES,
- so zreteľom na svoje uznesenia z 18. januára 2006 o záveroch Montrealskej konferencie o klimatických zmenách, z 5. septembra 2002 o povodniach v Európe, zo 14. apríla 2005 o suchu v Portugalsku, z 12. mája 2005 o suchu v Španielsku, z 8. septembra 2005 o prírodných katastrofách (požiaroch a povodniach) v Európe, zo 7. septembra 2006 o dažďových pralesoch a povodniach a so zreteľom na svoje uznesenia z 18. mája 2006 o prírodných katastrofách (požiaroch, suchu a povodniach) – poľnohospodárske hľadisko, hľadisko regionálneho rozvoja a hľadisko životného prostredia [2005/2195(INI), A6-0152/2006, A6-0147/2006 a A6-0149/2006],
- so zreteľom na Kjótsky protokol k Rámcovému dohovoru OSN o klimatických zmenách z 11. decembra 1997 a jeho ratifikáciu zo strany Spoločenstva 4. marca 2002,
- so zreteľom na nariadenie (ES) č. 2152/2003 zo 17. novembra 2003 týkajúce sa monitorovania lesov a environmentálnych interakcií v Spoločenstve („Forest Focus“),
- so zreteľom na rozhodnutie Rady z 5. marca 2007, ktorým sa ustanovuje finančný nástroj civilnej ochrany (2007/162/ES),
- so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1698/2005 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu na rozvoj vidieka (EPFRV) a na strategické usmernenia Spoločenstva pre rozvoj vidieka z 20. februára 2006,
- so zreteľom na nástroj rýchlej reakcie a pripravenosti na závažné núdzové situácie [KOM(2005)0113],
- so zreteľom na závery vyplývajúce zo zasadnutia Rady pre spravodlivosť a vnútorné veci z 12. a 13. júna 2007 o rozšírení koordinačných kapacít Monitorovacieho a informačného centra (MIC) v rámci mechanizmu civilnej ochrany Spoločenstva,
- so zreteľom na nariadenie (ES) č. 2012/2002, ktorým sa zriaďuje Fond solidarity Európskej únie, a na svoje uznesenie z 3. apríla 2006 o revízii tohto nariadenia (A6-0123/2006),
- so zreteľom na svoje legislatívne uznesenie z 25. apríla 2007 o spoločnej pozícii Rady s cieľom prijať smernicu o hodnotení a riadení povodní,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 7. júna 2006 o revidovanej stratégii trvalo udržateľného rozvoja (B6-0335/2006),

- so zreteľom na bod 12 záverov zasadnutia Európskej rady 15. a 16. júna 2006 v Bruseli,
 - so zreteľom na článok 103 ods. 2 rokovacieho poriadku,
- A. keďže berie do úvahy ničivé požiare a živelné povodne, ktoré v lete 2007 spôsobili na rôznych miestach európskeho kontinentu smrť a skazu, najmä v Grécku a Spojenom kráľovstve, pričom postihli členské štáty EÚ, najvzdialenejšie regióny, najmä Martinique a Guadelupe, ktoré zasiahol hurikán Dean, kandidátske krajiny a bezprostredné susedné štáty EÚ;
- B. keďže požiare v Grécku si vyžiadali nevídané straty na životoch občanov a viedli k bezprecedentným materiálnym škodám a škodám na životnom prostredí, ako aj k zničeniu časti antickej Olympie, miesta svetového dedičstva, chránených oblastí sústavy NATURA, poľnohospodárskych plodín, dobytka, obydľí, živobytia tisícov osôb, iného vlastníctva, či dokonca celých dedín; keďže tieto udalosti mali vplyv nielen na miestne hospodárstvo, cestovný ruch, infraštruktúru, atď., ale takisto priamym alebo nepriamym spôsobom zničili alebo znížili účinok vykonávania politik EÚ, projektov, infraštruktúry alebo úsilia o poskytnutie finančnej podpory a spôsobili skazu pre ciele EÚ v oblasti rastu a súdržnosti;
- C. keďže z dostupných štatistických údajov vyplýva, že od roku 2001 došlo k výraznému poklesu ničivých účinkov lesných požiarov v Grécku; keďže ničivé lesné požiare v Grécku vyústili len v roku 2007 do zhorenia 300 000 hektárov, straty minimálne 64 ľudských životov a zranení mnohých osôb, ktoré boli údajne na niekoľko hodín odrezané od bezpečných oblastí alebo akejkoľvek pomoci;
- D. keďže smúti nad tragickou smrťou niekoľkých desiatok civilistov, požiarnikov, vojakov a dobrovoľníkov, ktorí zahynuli v snahe čeliť katastrofe;
- E. keďže zohľadňuje závažné škody na obydliach, infraštruktúre a poľnohospodárstve spôsobené povodňami, najmä v Spojenom kráľovstve, Nemecku a ostatných častiach Európy; berie na vedomie živelné povodne, ku ktorým došlo v Spojenom kráľovstve v priebehu júna a júla 2007 a ktoré zasiahli tisíce podnikov, desaťtisíce obydľí a až milión ľudí, a naliehavo vyzýva Európsku komisiu, aby konala rýchlo s cieľom mobilizovať zdroje EÚ pre postihnuté oblasti,
- F. keďže celková rozloha oblastí s vegetáciou a zalesnených oblastí zasiahnutých toto leto požiarom v Európe predstavuje viac ako 500 000 hektárov a keďže najväznejšie postihnutými krajinami sú Grécko, Taliansko, Bulharsko, Cyprus, Chorvátsko, Bývalá juhoslovanská republika Macedónsko, Španielsko (najmä Kanárske ostrovy), Turecko a Albánsko,
- G. keďže tieto požiare boli sčasti spôsobené suchom a vysokými teplotami príznačnými pre toto leto, ako aj sociálno-ekonomickými a kultúrnymi zmenami, ku ktorým došlo v posledných desaťročiach vo vidieckych oblastiach: vyludňovaním vidieckych oblastí kvôli nedostatku ekonomických príležitostí, nevhodným udržiavaním lesov, neprimeranou výsadbou druhov stromov a výraznou mierou trestnej činnosti;
- H. keďže Európska environmentálna agentúra (EEA) predpovedala, že južná Európa bude vo

zvýšenej miere vystavená suchám, častejším lesným požiarom a zvýšenému náporu v podobe horúčav, zatiaľ čo severná Európa bude čeliť zvýšeným zrážkam, pričom väčšinu európskych regiónov postihnú v dôsledku klimatických zmien povodne, a to častejšie a vo zvýšenom rozsahu,

- I. keďže mechanizmus civilnej ochrany Spoločenstva bol aktivovaný dvanásťkrát pri rovnakom druhu núdzovej situácie v období dvoch mesiacov a keďže k siedmim z nich došlo v tom istom čase, keďže pomoc členských štátov nepostačovala na zabezpečenie rýchlej a primeranej reakcie civilnej ochrany vo všetkých týchto núdzových situáciách,
- J. keďže berie ohľad na škodlivé hospodárske a spoločenské dôsledky prírodných katastrof pre regionálne ekonomiky, výrobnú činnosť a cestovný ruch,
- K. keďže tieto požiare predstavujú opakujúci sa a spoločný problém pre celú južnú časť Európy; keďže tento región sa stal hlavnou rizikovou oblasťou Únie vzhľadom na to, že sa vyznačuje osobitými klimatickými vlastnosťami a na to, že 70 % postihnutého územia je v súkromnom vlastníctve jednotlivcov, od ktorých sa vyžaduje, aby sami uskutočňovali preventívne opatrenia;
- L. keďže predsedníctvam Rady sa nepodarilo prijať rozhodnutie o novom nariadení o Fonde solidarity a keďže EP prijal svoju pozíciu už v máji 2006,
 1. vyjadruje solidaritu s trpiacimi príbuznými tých, ktorí prišli o život, ako aj s obyvateľmi postihnutých oblastí; prejavuje vďaka všetkým stranám – odborníkom, dobrovoľníkom a miestnym orgánom, ktoré sa zúčastnili na hasení požiarov a záchrane obetí povodní;
 2. víta pohotovú reakciu orgánov v niektorých dotknutých členských štátoch; vyzýva na väčšiu solidaritu Európskej únie a jej členských štátov s postihnutými regiónmi; vyjadruje vďaka za pomoc poskytnutú ich orgánom a záchranárskym útvarom;
 3. vyjadruje obavy nad narastajúcim počtom prírodných katastrof, ktoré možno podľa odborníkov vysvetliť najmä klimatickými zmenami, a vyzýva Komisiu, aby prijala iniciatívy, ktorými zaručí rešpektovanie Kjótskych záväzkov a ich ďalšie plnenie;
 4. vyzýva Radu, aby naliehavo upravila pravidlá Fondu solidarity v súlade s uznesením Európskeho parlamentu z 18. mája 2006, a žiada Komisiu, aby uľahčila plnenie nových kritérií v postihnutých oblastiach;
 5. žiada Komisiu o rýchlu mobilizáciu Fondu solidarity Európskej únie, aby sa mohol uplatňovať flexibilne, len čo postihnuté krajiny predložia žiadosť o pomoc, a to s cieľom pomôcť postihnutému obyvateľstvu rýchlo sa vyrovnat' s dôsledkami požiarov a povodní;
 6. víta návrhy Komisie na zlepšenie rýchlej reakcie EÚ na katastrofy;
 7. zdôrazňuje, že prvoradú zodpovednosť za predchádzanie požiarom a ich hasenie majú orgány každého členského štátu, a zároveň vyzýva Komisiu, aby prijala potrebné opatrenia na vytvorenie nezávislého, trvalého európskeho reakčného útvaru na pomoc členským štátom a postihnutým regiónom počas extrémnych lesných požiarov a iných katastrof, pri poskytnutí najlepšej techniky a odborných poznatkov; v tejto súvislosti

poznávaná, že Európska komisia by mala preskúmať možnosti prístupu k doplnkovým kapacitám na zabezpečenie rýchlej reakcie na závažné núdzové situácie, ktoré môžu byť k dispozícii z iných zdrojov vrátane súkromných zdrojov;

8. uznáva, že tohtoročné skúsenosti zdôrazňujú potrebu posilniť civilnú ochranu, prevenciu, pripravenosť a reakčnú schopnosť Spoločenstva v súvislosti s lesnými a inými prudkými požiarimi, a naliehavo vyzýva Komisiu, aby prijala iniciatívu na tento cieľ;
9. vyzýva Komisiu, aby preskúmala možnosti spolupráce so susednými štátmi EÚ a ďalšími tretími krajinami v oblasti boja proti živelným požiarom a výmeny najlepších postupov a (alebo) kapacít počas nebezpečných letných mesiacov v záujme lepšej pripravenosti na obdobie lesných požiarov v roku 2008;
10. nalieha na Európsku komisiu, aby prijala potrebné iniciatívy tak, aby sa všetky dostupné prostriedky vrátane európskych štrukturálnych fondov, fondov určených na poľnohospodárske a iné politiky EÚ a súčasného Fondu solidarity EÚ mohli použiť okamžite a účinne a zabránilo sa zdĺhavým postupom a administratívnym prekážkam, a aby mala na zreteli, že prvoradou prioritou je poskytnúť občanom a regiónom v núdzi akékoľvek európske zdroje; navyše zdôrazňuje, aby sa prostriedky Spoločenstva, ktoré sú k dispozícii na boj proti prírodným katastrofám, čerpalí transparentným a účinným spôsobom;
11. zdôrazňuje, že lesné požiare, ktoré postihli toto leto Grécko, vyústili aj do čiastočného zhorenia archeologického náleziska v starovekej Olympii, rodiska olympijských hier, a spôsobili škody Medzinárodnej olympijskej akadémii; preto žiada okamžitú obnovu škôd za pomoci Európskej únie;
12. domnieva sa, že nárast počtu požiarov je výsledkom viacerých faktorov, keďže ide o dôsledky klimatických zmien, a nazdáva sa, že kombinácia prirodzených príčin a ľudskej činnosti v spojitosti s vymedzením lesných, pestovateľských alebo stavebných plôch môže mať rozhodujúci vplyv na nárast počtu požiarov založených podpaľáčmi; preto naliehavo vyzýva, aby členské štáty prijali a striktnie vykonávali právne predpisy na ochranu lesných a iných ekosystémov, predchádzali komercializácii lesnej pôdy a zmene jej využitia a stanovili účinné monitorovanie takýchto právnych predpisov ako efektívnu prekážku trestnej činnosti; na tento cieľ by sa malo použiť úplné dostupné know-how EÚ vrátane satelitných systémov;
13. upozorňuje, že podpaľáči, najmä tí, ktorí majú zisk z opätovnej výstavby alebo z lesnej pôdy, môžu byť povzbudení zákonmi, ktoré striktné nedefinujú ani neochraňujú takúto pôdu, a (alebo) neprimeraným uplatňovaním zákonov, ktoré zakazujú nezákonnú výstavbu; preto nalieha aj na členské štáty, aby vyhlásili a uskutočnili opätovné zalesnenie všetkých zhorených oblastí a ochranu životného prostredia v jednotlivých členských štátoch;
14. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby v prípade prírodných katastrof úzko spolupracovali na opatreniach civilnej ochrany s cieľom predchádzať ich ničivému vplyvu a minimalizovať ho a vyčlenili prostriedky potrebné na včasné varovanie, koordináciu a dostupnosť logistických zdrojov;

15. vyzýva na lepšie využitie existujúcich finančných a technických zdrojov a vedecké zlepšenia v oblasti predchádzania katastrofám a zmiernenia ich dôsledkov;
16. vyzýva Komisiu, aby pokračovala v spolupráci s vnútroštátnymi orgánmi s cieľom vypracovať politiky na minimalizáciu vplyvu požiarov na životné prostredie; požaduje politiku opätovného zalesňovania založenú na rešpektovaní bioklimatických a environmentálnych vlastností, v rámci ktorej by sa vysádzali také druhy stromov, ktoré by efektívnejšie odolali požiarom a suchu a lepšie sa prispôbili podnebiu;
17. zdôrazňuje, že je potrebné zbierať a zaznamenávať údaje o prírodných zdrojoch každého členského štátu vytvorením „zelených záznamov jednotlivých členských štátov“ v podobe databázy, ktorá by bola prístupná pre všetkých občanov;
18. vyjadruje hlboké poľutovanie nad tým, že preventívne opatrenia ani opatrenia na hasenie požiarov prijaté národnými vládami vo viacerých prípadoch jasne nedokázali zabezpečiť pokles ničivých účinkov požiarov, a vyzdvihuje individuálne úsilie jednotlivých občanov a dobrovoľníkov zamerané na pomoc pri hasení požiarov a záchrane životov;
19. zdôrazňuje, že v prípade prírodných katastrof je potrebné venovať osobitnú pozornosť špecifickým potrebám osôb so zdravotným postihnutím pri všetkých opatreniach prijatých prostredníctvom mechanizmov civilnej ochrany;
20. vyjadruje hlboké poľutovanie nad tým, že požiare v Grécku viedli k toľkým a k takým vážnym stratám; v dôsledku toho považuje za potrebné okamžite preskúmať vhodnosť opatrení zameraných na prevenciu a pripravenosť s cieľom zabezpečiť, aby sa vyvodili potrebné závery v záujme predchádzania ničivým účinkom podobných katastrof v členských štátoch EÚ aj v budúcnosti a obmedzenia takýchto účinkov; v tejto súvislosti nalieha na Európsku komisiu, aby požiadala členské štáty o operačné programy, ktoré sa zavedú na účely vyrovnania sa s prírodnými katastrofami, s cieľom zabezpečiť výmenu skúseností a vyvodiť závery o okamžitých opatreniach, koordinácii administratívnych a operačných orgánov a dostupnosti potrebných ľudských zdrojov a materiálu;
21. naliehavo vyzýva Komisiu, aby vytvorila program výmeny skúseností získaných pri realizácii nových technológií určených na kontrolu rizík a následkov lesných požiarov a s nimi súvisiace nadväznú opatrenia, ako aj pri vypracovávaní európskeho postupu schvaľovania kvalifikovaného technického personálu s cieľom zlepšiť jeho odbornú prípravu;
22. vyjadruje obavy, že preventívne ciele nariadenia „Forest Focus“ sa nedosiahli; poznamenáva, že od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia počet požiarov a rozloha zhoreného územia vzrástli namiesto toho, aby zaznamenali pokles;
23. žiada Európsku komisiu, aby vyzvala všetky členské štáty, aby zabezpečili, aby všetky zhorené lesné územia zostali lesom a zahrnuli sa do programov opätovného zalesnenia, a aby bezodkladne naplánovali politiky rozšírenej obnovy cestovného ruchu a postihnutých miestnych ekonomík;
24. prijal rozhodnutie vyslať delegáciu Európskeho parlamentu do Grécka s cieľom prejať obyvateľstvu solidaritu, sledovať mieru zničenia a preskúmať rozsah poškodenia

projektov financovaných zo strany EÚ, ďalších hospodárskych činností, ako napríklad poľnohospodárstva a cestovného ruchu, sociálnych sietí, chránených území sústavy NATURA a citlivých ekosystémov a vyvodit' závery, pokiaľ ide o predchádzanie podobným extrémnym situáciám v EÚ aj v budúcnosti a ich lepšie zvládnutie;

25. vyzýva Európsku úniu a jej členské štáty, aby prijali opatrenia, na základe ktorých si spoločnosť uvedomí hodnotu našich lesov, ich zdrojov a výhody ich ochrany, a aby podporovali zapojenie občianskej spoločnosti prostredníctvom organizovanej dobrovoľníckej práce alebo inými metódami, ako napríklad prostredníctvom združení na ochranu lesov a prírodných oblastí;
26. považuje za poľutovaniahodné správy v medzinárodných masmédiách, ktoré sa zakladajú na nepodložených informáciách alebo tvrdeniach a ktoré sa týkajú údajných príčin lesných požiarov v Grécku, pretože nespravodlivým spôsobom zhoršujú ničivé účinky požiarov a nadmerne postihujú hospodárstvo krajiny; trvá na tom, že akékoľvek závery o príčinách požiarov v Grécku a inde musia byť založené na skutočnostiach a dôkladných vyšetreniach a že prípadných zločincov treba trestne stíhať a prísne potrestať v súlade so zákonom;
27. vyzýva členské štáty, aby sprísnilo sankcie za trestné činy, ktoré poškodzujú životné prostredie, a najmä za tie, ktoré spôsobujú lesné požiare, a aby zlepšili koordináciu nielen v rámci hasičských zborov, ale aj v inštitúciách, ktoré sa zaoberajú príčinami a dôsledkami požiarov, ako aj identifikáciou zodpovedných osôb a riešením prípadov súvisiacich s nimi; zdôrazňuje, že pohotové a efektívne vyšetrenie, ktorým sa stanoví zodpovednosť a po ktorom by nasledovalo primerané disciplinárne konanie, by odrádzalo od nedbalého a úmyselného konania;
28. zastáva názor, že by sa mali bezodkladne presadzovať a podporovať dobrovoľnícke opatrenia civilnej ochrany vrátane základných výcvikových aktivít a zariadení, ktoré by mohli využívať pokročilé technológie, keďže predstavujú jeden z hlavných zdrojov, ktoré majú členské štáty k dispozícii pri riešení núdzových situácií vyplývajúcich z prírodných katastrof;
29. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, vládam, vnútroštátnym a regionálnym orgánom a parlamentom EÚ a dotknutých kandidátskych krajín.